

IV CENTRAL-TEATRET 1923/24

Efter Det proletariske Teaters ophør var vores eneste medlemmer; men man var nødt til at give dem teateroplyggelse, hvis man ville holde på dem.

Mens jeg ledte efter en mulighed, mødte jeg José R. der havde Central-Teatret på hånden. Det kostede 3 millioner i udbetaling, resten i løbet af tre måneder. To måneder senere vi restbeløbet ved at rive et kakkelovnsrør ud af væggen og sælge det til produkthandleren på hjørnet. Det var i den helt vildeste periode.

Vores forgænger i direktionen, Zickel, havde af Folkescenen anvist en hel del medlemmer til sine operetter. I begyndelsen havde os beholde disse medlemmer, men så snart Folkescenen blev nedlagt, dagede, at der osse lå en politisk vilje bag dette foretagende, dem straks tilbage. Det var min første konflikt med Folkescenen.

Foretagendets linie var ikke så entydig og enkel som i Det proletariske Teaters. Når jeg ser tilbage på det i dag, så var det et skridt tilbage over den linie, jeg havde nået. Men kunne foretagendet ikke længere kunne udfolde sig helt. Vi havde besluttet at lave et fremstød med politisk tendens ud fra et bredere kulturelt grundlag. Vores spilleplan omfattede Gorki, Tolstoj, Ibsen, Rolland (altså på en vis måde en tilnærmelse til Oh-men-ningen). Men til senere brug havde jeg antaget Franz J. "Leopoldine", og jeg agtede at opføre en politisk revy.

Central-Teatret var virkelig tænkt som et foretagende, der stod imod Folkescenen, det skulle så at sige være en konkurrence til Folkescenen. Men det syntes uomgængeligt nødvendigt at have borgere til, for uden understøttelse fra partierne var det umuligt at drive et teater på det revolutionære proletariat alene.

Skuespillerstrejken i 1923, som vi var det eneste teater i Berlin der støttede, drev en kile ind i Central-Teatrets økonomi. Sceneselskabet havde autoriseret os til at spille videre, og det var en konflikt. Vores bevillingshaver Gorter, som ikke var enig i denne holdning, fyrede vores ensemble, men kun midlertidigt, at vi genansatte det en halv time efter. Jeg var insisterende på stykker: Gorkis „Die Kleinbürger“, Rollands „Die Zeit“.

men“ og Tolstojs „Die Macht der Finsternis“. I alle tre arbejder indhentede jeg så at sige et udviklingstrin, som jeg havde sprunget over i Det proletariske Teater. Det var stærkt naturalistiske iscenesættelser, i hvilke jeg stræbte efter den størst mulige sandfærdighed i dekorationer og fremstilling.

I efteråret 1924 overgik teatret til brødrene Rotter. For mig var resultatet af dette år en større indtrængen i det berlinske sceneliv – og endnu et tab af en efter mine forhold temmelig stor sum.